Zväz múzeí na Slovensku – Literárna a hudobná komisia

a

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici – Literárne a hudobné múzeum

vás pozývajú na vedeckú konferenciu

Museologica literaria 2025

4. novembra 2025

Spoločenská sála

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici

Lazovná 9, Banská Bystrica

Anotácia konferencie:

Výskumný projekt ***Museologica literaria*** sa realizuje formou vedeckej konferencie, ktorá sa koná každé dva roky od roku 2017 – v roku 2025 sa uskutoční už jej piaty ročník.

Pripravovaná konferencia je zameraná prioritne na tri tematické okruhy:

1. **Osobné knižnice v múzeách (hlavná téma),**
2. **Kapitoly z histórie literárneho a hudobného múzejníctva,**
3. **Osobnosti.**

Osobné knižnice spisovateľov, hudobných skladateľov či významných osobností pôsobiacich v kultúrnej alebo vedeckej sfére všeobecne môžu byť dôležitým prameňom k prehĺbeniu poznania o nich. Z ich osobných knižníc možno čerpať vedomosti o ich čitateľských preferenciách, osobných postojoch či inšpiráciách, ktoré formovali ich tvorbu. Pri prezentačnej činnosti v múzejných expozíciách (v závislosti od jej rozsahu) je osobná knižnica spravidla využívaná vo funkcii stafáže – kulisy, ktorej úlohou je dokresliť záujmy osobnosti. Druhou možnosťou je využitie jednotlivín z nej, ktoré majú dôležitú historickú hodnotu (prvé vydania, jediné zachované vydania u nás, venovanie od autora

knihy – inej významnej osobnosti a pod.) na výstavách z oblasti knižnej kultúry, kde sú však knihy často anonymizované, prezentované bez väzby na osobnú knižnicu, ktorej sú súčasťou. Výskyt osobných knižníc a knižných zbierok osobností v múzeách (či už v ich zbierkových fondoch alebo ako súčasť ich odborných knižníc) prináša v praxi viacero sporných a doteraz odborne nevyjasnených otázok, tak v oblasti ich správy, ako aj výskumu a interpretácie. Tematický okruh **Osobné knižnice v múzeách** si kladie za cieľ otvoriť túto odbornú tému v múzejnom prostredí, prvotne zmapovať výskyt osobných knižníc v múzeách a poukázať na výskumné a interpretačné možnosti tohto typu historických prameňov.

Poznaním minulosti literárnych a hudobných múzeí, múzejných zariadení, pamätných domov a izieb môžeme lepšie porozumieť systému a sústave (česko)slovenského literárneho a hudobného múzejníctva. Preto okruh **Kapitoly z histórie literárneho a hudobného múzejníctva** poskytuje priestor pre pôvodné i prehľadové príspevky zamerané na históriu a súčasný stav literárnych a hudobných pamäťových inštitúcií i pamiatok, reflexiu ich expozičnej, výstavnej a inej odbornej činnosti v širšom dobovom kontexte doby, vrátane príkladov dobrej i zlej praxe.

Aj v roku 2025 je možné v rámci tematického okruhu **Osobnosti** priniesť nové, pôvodné pohľady na vynikajúce postavy z dejín literatúry a hudby, ktorých výročia už v roku 2025 uplynuli alebo si ich ešte len pripomenieme – napr. spisovateľ Jozef Ignác Bajza (270. výročie narodenia), básnik Ján Hollý (240. výročie narodenia), organista a hudobný skladateľ Ján Nepomuk Batka st. (230. výročie narodenia), skladateľ a dirigent Ján Kadavý (215. výročie narodenia), spisovateľka Elena Maróthy-Šoltésová (170. výročie narodenia), hudobný skladateľ Viliam Figuš Bystrý (150. výročie narodenia), zberateľ ľudových piesní a bibliograf Pavol Halaša (140. výročie narodenia), primáš a skladateľ Jozef Pihík (135. výročie narodenia), textár a libretista Jarko Elen Kaiser (130. výročie narodenia), spisovateľka Zuzka Zguriška (125. výročie narodenia), spisovateľ František Hečko (120. výročie narodenia), básnik Ján Kostra (115. výročie narodenia a 50. výročie úmrtia), slovenský zbormajster Jozef Strečanský (115. výročie narodenia), operná speváčka Mária Kišoňová-Hubová (110. výročie narodenia), spevák Karol Duchoň (75. výročie narodenia), spisovateľ Rudolf Jašík (65. výročie úmrtia) a mnoho ďalších.

Informácie o konferencii

Pri prihlasovaní príspevku na konferenciu nie je v prípade tematického okruhu ***Osobnosti*** väzba na výročie prvoradá – je možné prihlásiť aj príspevky viažuce sa k osobnostiam literatúry a hudby, ktorých výročia si budeme pripomínať v roku 2026 alebo tento aspekt úplne opomenúť.

Cieľom konferencie je vytvoriť priestor na prezentovanie výsledkov vlastných výskumov najmä kurátorov literárnych a hudobných zbierok – prvoradé je, aby príspevky prinášali nové pohľady, boli pôvodné a založené na vedeckom výskume.

Konferencia je otvorená aj odborníkom z prostredí mimo múzeí – vedcom, vedecko-pedagogickým pracovníkom či archivárom. V prípade tematického okruhu ***Osobné knižnice v zbierkach múzeí*** privítame tiež účasť všetkých bádateľov, ktorí sa vo svojej výskumnej činnosti stretávajú s osobnými knižnicami – historikov, archivárov, knihovedcov, historikov umenia, pamiatkarov či reštaurátorov.

Tešíme sa na stretnutie s Vami!

Odborný garant konferencie:
PhDr. Daniel Hupko, PhD.

Organizačný výbor konferencie:
Mgr. Adriana Brázdová (SNK – Literárne múzeum v Martine),
PhDr. Daniel Hupko, PhD. (Múzeum mesta Bratislavy),
Mgr. Soňa Šóky, PhD. (ŠVKBB – Literárne a hudobné múzeum).

Programový výbor konferencie:
Mgr. Martin Braxatoris, PhD. (Ústav slovenskej literatúry SAV),
Mgr. Adriana Brázdová (SNK – Literárne múzeum v Martine),
Mgr. Peter Filín (ŠVKBB – Literárne a hudobné múzeum),
PhDr. Daniel Hupko, PhD. (Múzeum mesta Bratislavy),
Mgr. art. Alžbeta Vakulová (Divadelný ústav, Bratislava).

Kontaktné údaje:

Mgr. Adriana Brázdová, Literárna a hudobná komisia ZMS; e-mail: lhk.zms@gmail.com

Mgr. Peter Filín, Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici – Literárne a hudobné múzeum, e-mail: peter.filin@svkbb.eu

Dôležité termíny:

Uzávierka prihlášok na aktívnu účasť: **19. 9. 2025**

Uzávierka prihlášok na pasívnu účasť: **24. 10. 2025**

Odovzdanie rukopisov do zborníka z konferencie: **31. 1. 2026**

Ďalšie informácie:

Účasť na vedeckej konferencii nie je nárokovateľná a o zaradení prihláseného referátu do programu rozhoduje programový výbor.

Autorom bude na prednesenie referátu vyhradený čas 15 minút.

Program konferencie bude v predstihu zverejnený na webovej stránke Zväzu múzeí na Slovensku (www.zms.sk), Literárnej a hudobnej komisie ZMS (www.lahk.zms.sk) a Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici (www.svkbb.eu).

Referáty prepracované do podoby vedeckých štúdií budú po úspešnom recenznom konaní publikované v recenzovanom zborníku, ktorého vydanie je naplánované v druhom polroku 2026.